

LEGE
pentru modificarea unor acte normative
(sporirea celerității procedurilor
de expropriere)

nr. 86 din 12.04.2024

Monitorul Oficial nr.209-212/295 din 16.05.2024

* * *

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art.I. – Articolul 20 din [Codul fiscal nr.1163/1997](#) (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările ulterioare, se completează cu litera d⁹) cu următorul cuprins:

„d⁹) sumele primite de către persoanele fizice sau juridice ca despăgubire pentru bunurile expropriate pentru cauze de utilitate publică;”.

Art.II. – [Legea nr.1308/1997](#) privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr.147–149, art.1161), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Denumirea capitolului IV se completează cu textul „, **PRECUM ȘI PENTRU RETRAGEREA TEMPORARĂ A TERENURILOR DIN CIRCUITUL AGRICOL SAU DIN FONDUL FORESTIER**”.

2. La articolul 12, alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Pierderile cauzate de excluderea terenurilor din categoriile de terenuri cu destinație agricolă și ale fondului silvic nu se compensează în cazul:

a) unor lucrări de utilitate publică declarate astfel în condițiile [Legii exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr.488/1999](#);

b) creării parcurilor industriale în condițiile [Legii nr.182/2010](#) cu privire la parcurile industriale;

c) unor lucrări de uz public;

d) terenurilor destinate extinderii sau creării zonelor economice libere în condițiile [Legii nr.440/2001](#) cu privire la zonele economice libere;

e) terenurilor care urmează să fie trecute la categoria de terenuri destinate fondului forestier.”

3. Legea se completează cu articolele 14¹ și 14² cu următorul cuprins:

„**Articolul 14¹**. Retragera temporară a unor terenuri din circuitul agricol sau din fondul forestier

(1) Retragera temporară a unor terenuri din circuitul agricol sau din fondul forestier, cu excepția terenurilor destinate fondului forestier proprietate a statului, pentru cercetări geologice, pentru lucrări de cercetare arheologică, pentru instalarea rețelelor de comunicații electronice și pentru infrastructura asociată, pentru instalarea rețelelor de transport și distribuție a energiei electrice, a gazelor naturale, a energiei termice, a rețelelor și sistemelor de aprovizionare cu apă și canalizare, a altor instalații similare, precum și pentru organizarea/executarea lucrărilor de amenajare a drumurilor ocolitoare pe timpul executării lucrărilor la drumuri și de organizare a șantierului de construcție a drumurilor pe terenurile proprietate a unităților administrativ-teritoriale sau proprietate privată, se aprobă prin decizia autorităților administrației publice locale de nivelul întâi și al doilea, iar în cazul terenurilor proprietate a statului – prin hotărâre de Guvern.

(2) Se permite retragera temporară a unor terenuri din circuitul agricol pentru extragera, de la

adâncimi de până la 5 metri, a rocilor sedimentare, a rocilor neconsolidate, a argilei, a argilei nisipoase și a nisipului argilos, cu acordul proprietarului sau al administratorului terenului, precum și pentru construcția și extinderea drumurilor publice, căilor ferate, digurilor de protecție contra inundațiilor, pentru prevenirea, stoparea și lichidarea consecințelor proceselor geologice periculoase, conform cerințelor stabilite de Guvern.

(3) Retragera temporară a unor terenuri din circuitul agricol sau din fondul forestier în cazurile stabilite la alin.(1) și (2) se efectuează conform procedurii de evaluare a impactului asupra mediului, stabilită de [Legea nr.86/2014](#) privind evaluarea impactului asupra mediului.

(4) Se interzice efectuarea lucrărilor stabilite la alin.(2) pe terenurile cu destinație agricolă de calitate superioară și pe cele destinate fondului forestier acoperite cu vegetație forestieră.

(5) Autoritățile și întreprinderile care beneficiază de retragera temporară a terenurilor din circuitul agricol sau din fondul forestier în cazurile stabilite la alin.(2) sunt obligate să ia măsurile necesare pentru ca aceste terenuri să fie reîncadrate în circuitul agricol și în fondul forestier la expirarea termenului aprobat.

(6) Retragera temporară a unor terenuri din circuitul agricol sau din fondul forestier nu va depăși termenul de doi ani de la data adoptării deciziei.

(7) În cazul necesității de a lichida urmările unei avarii sau de a executa lucrări de urgență, retragera temporară a terenului din circuitul agricol sau din fondul forestier se va efectua, indiferent de tipul de proprietate, cu acordul proprietarului/deținătorului de teren, în condițiile stabilite de [Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr.488/1999](#) sau de [Legea nr.1384/2002](#) cu privire la rechizițiile de bunuri și prestările de servicii în interes public. În toate cazurile, deținătorii de terenuri au dreptul la despăgubiri.

(8) Retragera temporară a unor terenuri din circuitul agricol sau din fondul forestier se efectuează conform procedurii aprobate de organul central de specialitate care asigură elaborarea politicilor în domeniile îmbunătățirilor funciare, relațiilor funciare și monitoringului funciar.

Articolul 14². Repararea prejudiciilor cauzate deținătorilor de terenuri

(1) Prejudiciile cauzate deținătorilor de terenuri prin retragera temporară a terenurilor lor din circuitul agricol sau din fondul forestier, precum și prin limitarea drepturilor lor, sau prin degradarea calității solului ca urmare a activității persoanelor juridice sau fizice se repară integral, inclusiv beneficiul ratat.

(2) Repararea prejudiciilor cauzate deținătorilor de terenuri și recultivarea terenurilor afectate sunt puse pe seama persoanelor fizice sau juridice cărora li s-au repartizat terenurile retrase temporar din circuitul agricol sau din fondul forestier, precum și pe seama persoanelor fizice sau juridice a căror activitate a dus la limitarea drepturilor deținătorilor de terenuri în legătură cu stabilirea zonelor de protecție a apelor și a zonelor de protecție sanitară sau a dus la degradarea calității terenurilor adiacente ori la folosirea acestora în alte scopuri, sau a dus la diminuarea volumului și a calității producției agricole ori a volumului și a calității fondului forestier, conform tarifelor stabilite de Parlament.”

Art.III. – [Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr.488/1999](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr.42–44, art.311), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 4 va avea următorul cuprins:

„Articolul 4. Expropriatorul

(1) Pentru lucrările de interes național, expropriator, în sensul prezentei legi, este statul, prin organele lui abilitate sau prin persoane special desemnate conform legii.

(2) Pentru lucrările de interes local, expropriator, în sensul prezentei legi, este unitatea administrativ-teritorială, prin consiliul local ca organ competent care declară utilitatea publică, conform art.6. În cazul în care la declararea utilității publice conform art.6 alin.(1) lit.c) și d) au existat divergențe, în urma cărora utilitatea publică a fost declarată de către Guvern sau de către consiliul raional, expropriator este unitatea administrativ-teritorială pe al cărei teritoriu administrativ se află obiectul exproprierii. În toate cazurile de declarare a utilității publice pentru lucrările de interes local, în

procedurile privind exproprierea, unitatea administrativ-teritorială este reprezentată de către consiliul local, în calitate de autoritate deliberativă a administrației publice locale de nivelul întâi sau, după caz, de nivelul al doilea care este titulară a dreptului de administrare a patrimoniului unității administrativ-teritoriale, sau de către persoana special desemnată conform legii.”

2. Articolul 5 alineatul (1):

la litera e), după textul „canalizare,” se introduce textul „epurare și evacuare a apelor uzate,”;

litera k) va avea următorul cuprins:

„k) organizarea grădinilor publice și cimitirelor, precum și valorificarea, tratarea, reciclarea, eliminarea, depozitarea sau înhumarea deșeurilor;”.

3. La articolul 7 alineatul (2), sintagma „Ministerului Economiei” se substituie cu sintagma „Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării”.

4. Articolul 9:

la alineatul (1), textul „10 zile de la publicarea actului de declarare a utilității publice” se substituie cu textul „12 luni de la data publicării actului de declarare a utilității publice, cu posibilitatea prelungirii acestuia în cazuri justificate”;

articolul se completează cu alineatele (1¹) și (1²) cu următorul cuprins:

„(1¹) După declararea utilității publice, expropriatorul asigură efectuarea complexului de lucrări cadastrale și de organizare a teritoriului (identificarea bunurilor proprietate privată, delimitarea proprietății publice, corectarea erorilor comise la atribuirea terenurilor proprietate publică, modificarea planurilor cadastrale, elaborarea planurilor geometrice, formarea bunurilor imobile, elaborarea proiectelor de organizare a teritoriului, după necesitate, elaborarea studiilor pedologice și întocmirea dosarelor de schimbare a categoriei de destinație a terenurilor), evaluarea despăgubirilor și întocmirea informațiilor sistematizate privind transmiterea în proprietatea/folosința statului/unității administrativ-teritoriale a bunurilor imobile ce constituie obiecte ale exproprierii.

(1²) Concomitent cu identificarea proprietarilor și/sau, după caz, a titularilor de alte drepturi reale asupra bunurilor imobile ce constituie obiecte ale exproprierii, la cererea expropriatorului, se instituie:

a) interdicția de înstrăinare sau grevare a bunurilor imobile prevăzute pentru expropriere, exceptându-se transmiterea respectivelor bunuri imobile în proprietatea sau în folosința statului/unității administrativ-teritoriale. Interdicția de înstrăinare a obiectelor exproprierii se notează în registrul bunurilor imobile de către organul cadastral, cu prezentarea de către expropriator a listei bunurilor imobile afectate de expropriere;

b) interdicția eliberării actelor permissive pentru executarea lucrărilor de construcție pentru bunurile imobile ce constituie obiecte ale exproprierii.”

la alineatul (2), cuvintele „este în drept să-și dea” se substituie cu cuvintele „despre dreptul său de a-și da”;

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) În cazul exproprierii de locuință sau de teren, expropriatorul poate opta pentru plata unei despăgubiri proprietarului actual al bunurilor respective sau, după caz, îi poate propune acestuia în proprietate o altă locuință sau un alt teren, cu achitarea diferenței de valoare, ținându-se cont de rapoartele de evaluare la prețul de piață al bunurilor supuse schimbului.”

articolul se completează cu alineatele (6)–(9) cu următorul cuprins:

„(6) În termen de 45 de zile de la data primirii propunerii prevăzute la alin.(1), proprietarul sau titularul de alte drepturi reale asupra bunurilor imobile propuse spre expropriere are obligația de a prezenta la sediul reprezentantului expropriatorului documentele care atestă dreptul său de proprietate/alt drept real asupra bunului imobil obiect al exproprierii pentru stabilirea unei juste despăgubiri, precum și pentru identificarea tuturor persoanelor interesate care sunt îndreptățite să primească despăgubiri.

(7) În cazul în care proprietarul sau titularul de alte drepturi reale își manifestă consimțământul pentru o compensare imediată și echitabilă, acesta urmează a fi exprimat în scris de către persoana respectivă și autentificat notarial. Actul prin care se atestă consimțământul proprietarului/titularului altor drepturi reale va conține numele, prenumele, numărul de identificare de stat (IDNP), data nașterii, adresa

de domiciliu, datele bancare ale acestuia, mențiunea privind oferta de despăgubire acceptată, la document anexându-se și actele doveditoare ale dreptului de proprietate/altui drept real asupra obiectului exproprierii. În cazurile de expropriere a bunurilor proprietate publică nu este necesară autentificarea notarială a consimțământului atestat al autorităților publice corespunzătoare care acționează în numele statului sau al unităților administrativ-teritoriale.

(8) Dovada dreptului de proprietate/a altui drept real asupra obiectelor expropriate se face prin orice mijloace de probă admise de lege, în funcție de modalitatea de dobândire a drepturilor (convențională, judiciară, legală, succesorală), prin dobândire înțelegându-se și constituirea sau reconstituirea dreptului de proprietate în temeiul unor legi speciale.

(9) La cererea scrisă și argumentată a organului care a înaintat propunerea de expropriere, care va include precizarea expresă a actelor juridice ce lipsesc și temeiul juridic în baza cărora acestea sunt solicitate, proprietarul/titularul altui drept real are obligația să completeze documentația depusă privind calitatea de titular al dreptului de proprietate/al altui drept real asupra bunului imobil pentru care solicită despăgubirea, în termen de 15 zile de la data depunerii solicitării. În caz contrar, organul respectiv va consemna despăgubirea în contul său trezorerial pe numele proprietarului/titularului altui drept real, însă eliberarea acesteia se va face numai la data la care proprietarul/titularul altui drept real își va dovedi dreptul, în condițiile prezentei legi.”

5. Articolul 11:

la alineatul (1), textul „30 de zile” se substituie cu textul „60 de zile”;

la alineatul (3), textul „3 proprietari de imobile aleși prin tragere la sorți sau prin vot din numărul proprietarilor de imobile” se substituie cu textul „3 membri ai consiliului local”.

6. La articolul 12 alineatul (3), textul „5 zile” se substituie cu textul „15 zile”.

7. Legea se completează cu articolul 12¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 12¹**. Emiterea actului de stabilire a cuantumului despăgubirii

(1) În baza consimțământului pentru o compensare imediată și echitabilă, exprimat în scris de către proprietarul/titularul altor drepturi reale asupra obiectului exproprierii și autentificat notarial, în conformitate cu art.9 alin.(7), sau, după caz, în baza deciziei comisiei, adoptată în condițiile art.12, organul abilitat sau persoana special desemnată în conformitate cu art.4 care acționează în numele expropriatorului emite actul prin care se stabilește cuantumul despăgubirii, precum și, dacă este posibil, persoana destinată a acestor sume sau, în cazul existenței mai multor asemenea persoane între care nu există divergențe, cotele din despăgubire la care sunt îndreptățite fiecare dintre acestea.

(2) Actul de stabilire a cuantumului despăgubirii se emite și își produce efectele și în situația în care proprietarii/titularii altor drepturi reale asupra bunurilor imobile propuse spre expropriere, în termenul stabilit la art.9 alin.(6), nu prezintă dovada dreptului de proprietate/a altui drept real asupra bunului sau în situația în care nu sunt cunoscuți proprietarii actuali/titularii actuali ai altor drepturi reale asupra bunului, precum și în situația succesiunilor nedeschise ori a moștenitorilor necunoscuți sau în cea în care nu se ajunge la o înțelegere privind valoarea despăgubirii în termenele stabilite la art.11.

(3) Cuantumul despăgubirii se stabilește în baza rapoartelor de evaluare, întocmite în conformitate cu [Legea nr.989/2002](#) cu privire la activitatea de evaluare.”

8. Legea se completează cu capitolul III¹ cu următorul cuprins:

„Capitolul III¹

FAZA ADMINISTRATIVĂ DE EXPROPRIERE

Articolul 12². Emiterea deciziei de expropriere

(1) În termen de 15 zile lucrătoare de la data emiterii actului de stabilire a cuantumului despăgubirii, organul abilitat sau persoana special desemnată emite actul administrativ individual în baza căruia se asigură transferul dreptului de proprietate de la expropriat la expropriator – decizia de expropriere, care se comunică expropriaților în condițiile [Codului administrativ](#). În situația în care, pe parcursul acestui termen, nu au fost consemnate sumele de bani datorate cu titlu de despăgubire expropriaților, decizia de expropriere se emite doar după consemnarea acestor sume.

(2) Decizia de expropriere constituie titlu executoriu pentru predarea bunului, atât împotriva celor expropriați, cât și împotriva celor care pretind un drept legat de obiectul exproprierii, până la soluționarea

definitivă și irevocabilă a litigiului legat de proprietatea obiectului exproprierii. Contestația asupra deciziei de expropriere nu suspendă transferul dreptului de proprietate asupra bunurilor în cauză, iar reclamantul nu poate formula pe marginea deciziei de expropriere o cerere cu privire la suspendarea executării deciziei, în conformitate cu art.214 din [Codul administrativ nr.116/2018](#).

(3) Decizia de expropriere se emite și își produce efectele și în situațiile în care proprietarii bunurilor propuse spre expropriere nu prezintă, în termenul stabilit la art.9 alin.(6), un titlu valabil sau în situația în care nu sunt cunoscuți proprietarii, precum și în situația succesiunilor nedeschise ori a moștenitorilor necunoscuți sau în situația în care nu se ajunge la o înțelegere privind valoarea despăgubirii.

(4) Decizia de expropriere se emite și își produce efectele în condițiile prezentei legi, inclusiv în situația în care bunul imobil este supus unor măsuri asigurătorii de către organele de urmărire penală/executare silită, procuror, judecătorul de instrucție sau de către instanțele de judecată ori este grevat de drepturi reale limitate, inclusiv de drepturi reale de garanție precum gajul, ipoteca și altele.

(5) În situația prevăzută la alin.(4), cu cel puțin 30 de zile înainte de data emiterii deciziei de expropriere, expropriatorul notifică organele de urmărire penală/de executare silită, procurorul, judecătorul de instrucție, instanța de judecată și/sau creditorul cu privire la faptul că bunul supus măsurilor asigurătorii/procedurilor de executare silită sau care este grevat de un drept real limitat, după caz, face obiectul procedurii de expropriere, solicitându-le să instituie măsuri asigurătorii sau poprirea asupra sumelor care vor rezulta din procedura de expropriere și comunicându-le datele de identificare ale bunului, datele de identificare ale proprietarilor/titularilor altor drepturi reale asupra bunului, valoarea bunului, precum și orice alte informații necesare organului de urmărire penală/de executare silită, procurorului, judecătorului de instrucție, instanței de judecată și/sau creditorului.

(6) În termen de 30 de zile de la expedierea notificării prevăzute la alin.(5), organul de urmărire penală/de executare silită, procurorul, judecătorul de instrucție, instanța de judecată și/sau creditorul comunică expropriatorului dacă intenționează să dispună măsurile asigurătorii sau poprirea asupra sumelor care urmează a fi consemnate pe numele proprietarului/titularului unui alt drept real asupra bunului, ca urmare a exproprierii.

(7) În cazul în care organul de urmărire penală/de executare silită, procurorul, judecătorul de instrucție, instanța de judecată și/sau creditorul, după caz, nu răspunde în termenul prevăzut la alin.(6), procedura de expropriere va continua conform prezentei legi, iar sumele rezultate din exproprierea bunului urmează a fi consemnate în contul trezorerial al expropriatorului pe numele proprietarului/titularului unui alt drept real asupra bunului, fără a se lua în considerare măsurile asigurătorii instituite de organul de urmărire penală/de executare silită, procuror, judecătorul de instrucție, instanța de judecată sau dreptul real limitat al creditorului asupra obiectului exproprierii.

(8) În situația prevăzută la alin.(7), măsurile asigurătorii asupra bunului, respectiv dreptul real limitat, încetează de drept odată cu transferul dreptului de proprietate către expropriator.

(9) În situația în care organul de urmărire penală/de executare silită, procurorul, judecătorul de instrucție, instanța de judecată și/sau creditorul comunică intenția sa de a dispune instituirea măsurilor asigurătorii/poprirea asupra sumelor rezultate din exproprierea bunului, expropriatorul va consemna sumele pe numele proprietarului bunului, concomitent cu instituirea respectivelor măsuri de către autoritatea/persoana abilitată prin lege să realizeze măsurile date.

(10) Prin derogare de la art.139 alin.(1) din [Codul administrativ nr.116/2018](#), transferul dreptului de proprietate asupra bunurilor din proprietatea privată a persoanelor fizice sau juridice în proprietatea publică a expropriatorului se operează de drept la data emiterii deciziei de expropriere de către expropriator, ulterior consemnării sumelor aferente despăgubirii.

(11) În cazul exproprierii unor terenuri cultivate, intrarea în posesia acestora se face numai după strângerea recoltei, cu excepția cazului în care în valoarea despăgubirii a fost inclusă și valoarea recoltei nestrânse.

Articolul 12³. Consemnarea și plata despăgubirilor

(1) Plata despăgubirilor pentru obiectele exproprierii se face în baza unei cereri depuse de

proprietar sau titularul de alte drepturi reale, ținându-se cont de cuantumul stabilit în actul emis conform art.12¹. Plata despăgubirilor se efectuează într-un termen de 15 zile lucrătoare de la data recepționării cererii proprietarului sau titularului de alte drepturi reale.

(2) În cazul în care proprietarul sau titularul de alte drepturi reale nu depune cererea prevăzută la alin.(1), expropriatorul îi comunică acestuia sumele propuse pentru plata despăgubirilor și le consemnează în contul trezorerial al expropriatorului pe numele proprietarului sau titularului de alte drepturi reale. Despăgubirile vor fi eliberate în condițiile prezentei legi.

(3) În cazul în care despăgubirile pentru același bun sunt cerute în concurs sau în contradictoriu de mai multe persoane aparent îndreptățite, despăgubirile se consemnează pe numele tuturor acestor persoane, urmând să fie împărțite conform legii. Despăgubirea va fi eliberată numai titularilor drepturilor dovedite prin acte autentice și hotărâri judecătorești definitive și irevocabile sau prin certificat de moștenitor eliberat de un notar public. Existența unor litigii amână eliberarea despăgubirilor consemnate.

(4) În situația în care proprietarul bunurilor a decedat, despăgubirea se consemnează pe seama defunctului. Despăgubirile vor fi eliberate numai persoanelor care își dovedesc calitatea de moștenitor prin modalități prevăzute de lege.

(5) În situația în care bunurile expropriate fac obiectul unei succesiuni, iar moștenitorii nu sunt cunoscuți sau nu pot prezenta certificat de moștenitor, iar procedura succesorală este deschisă, despăgubirea se consemnează pe seama succesiunii. În cazul în care procedura succesorală nu este deschisă, reprezentantul expropriatorului este îndreptățit să solicite informații privind deschiderea succesiunii, iar suma reprezentând despăgubirile se consemnează pe seama succesiunii. Despăgubirile vor fi eliberate numai persoanelor care își dovedesc calitatea de moștenitor prin modalități prevăzute de lege.

(6) În cazul altor situații litigioase decât cele prevăzute la alin.(2) și (3), sumele aferente exproprierii se consemnează pe numele persoanelor aflate în litigiu, urmând a fi plătite în condițiile prezentei legi.

(7) La cerere, despăgubirea va fi eliberată inclusiv expropriațiilor care nu sunt de acord cu cuantumul stabilit, proporțional cu cota-parte deținută, dacă s-a făcut dovada drepturilor acestora asupra obiectului exproprierii. Ulterior, în situația stabilirii unui cuantum superior prin hotărâre judecătorească definitivă, expropriatorul va elibera acestor persoane, la cerere, suma de bani reprezentând diferența dintre despăgubirea stabilită de instanța judecătorească și despăgubirea stabilită de expropriator, proporțional cu cota-parte pe care au deținut-o.

(8) În cazurile în care expropriatul nu ridică despăgubirea consemnată pe numele său în decurs de 5 ani de la data transferului, se consideră că expropriatul a renunțat la dreptul său, iar despăgubirea consemnată se face venit al bugetului de stat sau al bugetelor locale, după caz, și se transferă de pe contul trezorerial al expropriatorului la bugetul de stat sau la bugetul local, după caz.

(9) În cazul în care expropriatul refuză să ridice despăgubirea consemnată pe numele său, refuzul se efectuează în scris și se autentifică notarial, considerându-se că expropriatul a renunțat la dreptul său, iar despăgubirea consemnată se face venit al bugetului de stat sau al bugetelor locale, după caz, și se transferă de pe contul trezorerial al expropriatorului la bugetul de stat sau la bugetul local, după caz.

(10) Expropriatul poate solicita despăgubirile consemnate pe numele său și transferate între timp la bugetul de stat sau la bugetul local, după caz, în condițiile alin.(8), doar după ce a fost repus în termen de către reprezentantul expropriatorului în procedura respectivă, în condițiile art.65 din [Codul administrativ nr.116/2018](#).”

9. Denumirea capitolului IV va avea următorul cuprins:

„Capitolul IV

FAZA JUDICIARĂ ÎN PROCEDURA DE EXPROPRIERE”.

10. La articolul 13:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Expropriatul poate contesta direct în instanța judecătorească competentă actul de stabilire a cuantumului despăgubirii și/sau decizia de expropriere în situațiile în care nu este de acord cu:

a) cuantumul despăgubirii stabilit prin actul prevăzut la art.12¹;

b) expropriereea parțială, realizată în conformitate cu art.2 alin.(4).”

articolul se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Acțiunea judiciară se depune în termenul general de prescripție prevăzut la art.209 alin.(1) din [Codul administrativ nr.116/2018](#), care curge de la data la care expropriatului i-a fost comunicat actul administrativ contestat, sub sancțiunea decăderii. Prin acțiune nu se poate contesta transferul dreptului de proprietate către expropriator asupra obiectului exproprierii, iar exercitarea căilor de atac împotriva hotărârii judecătorești pronunțate de prima instanță nu suspendă efectele deciziei de expropriere și ale transferului dreptului de proprietate.”

la alineatul (2), textul „procedurile de expropriere menționate la capitolele II–IV se fac” se substituie cu cuvintele „examinarea cauzelor se efectuează”;

alineatul (3) se abrogă;

articolul se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) Atât procedura de expropriere, cât și lucrările de utilitate publică ce fac obiectul prezentei legi nu pot fi suspendate sau sistate la cererea vreunei persoane care invocă existența unor litigii privind posesia ori proprietatea obiectului exproprierii.”

11. Articolul 15 se completează cu alineatele (4¹) și (6) cu următorul cuprins:

„(4¹) În cazul unei exproprieri parțiale, dacă partea de imobil rămasă neexpropriată va dobândi un spor de valoare ca urmare a lucrărilor care vor fi realizate, experții, ținând seamă de prevederile alin.(4), pot propune instanței de judecată o eventuală reducere numai a daunelor.”

„(6) În toate cazurile, despăgubirea stabilită de instanța de judecată nu poate fi mai mică decât cea oferită de expropriator și nici mai mare decât cea solicitată de expropriat.”

12. La articolul 16:

denumirea articolului va avea următorul cuprins:

„**Articolul 16.** Plata despăgubirilor stabilite de instanța de judecată”;

alineatul (2) se abrogă.

13. Denumirea capitolului V va avea următorul cuprins:

„Capitolul V

DREPTURILE EXPROPRIATORULUI ȘI ALE EXPROPRIATULUI”.

14. Articolul 18 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 18.** Dreptul expropriatorului de renunțare la expropriere și dreptul de preemțiune al expropriatului

(1) Expropriatorul este în drept să renunțe la continuarea lucrărilor pentru cauză de utilitate publică în vederea cărora a inițiat procedurile de expropriere sau, după caz, la exproprierea anumitor bunuri particulare dacă, la momentul respectiv, nu a avut încă loc transferul dreptului de proprietate asupra bunurilor respective.

(2) Renunțarea la continuarea lucrărilor pentru cauză de utilitate publică se realizează prin adoptarea unui act de renunțare la lucrările pentru cauză de utilitate publică și de abrogare a actului anterior prin care a fost declarată utilitatea publică de interes național sau de interes local. Actul de renunțare se adoptă de către autoritatea care a declarat anterior utilitatea publică a lucrărilor respective.

(3) Aducerea la cunoștința publică a actului de renunțare la lucrările pentru cauză de utilitate publică se realizează în condițiile art.8.

(4) Dacă lucrările pentru care s-a efectuat exproprierea nu s-au realizat, renunțându-se la acestea în condițiile alin.(1), iar expropriatorul dorește înstrăinarea bunului expropriat anterior sau, după caz, cedarea drepturilor asupra bunului, expropriatul, fost titular de drepturi, are dreptul de preemțiune la cumpărarea acestuia la un preț negociabil, care nu poate fi mai mare decât despăgubirea achitată de către expropriator. În acest scop, expropriatorul se adresează în scris fostului proprietar, oferindu-i pentru răspuns un termen de 30 de zile.”

15. La articolul 19:

alineatul (2) se completează cu următorul enunț: „Retrocedarea bunurilor nu poate fi solicitată dacă în privința lucrărilor de utilitate publică pentru care acestea au fost expropriate a fost adoptat un act de renunțare, în condițiile art.18 alin.(1)–(3).”

la alineatul (4), cuvântul „actualizată” se substituie cu cuvintele „achitată de către expropriator”.

16. La articolul 20, cuvintele „primirii despăgubirii ce i se cuvine” se substituie cu cuvintele „emiterii deciziei de expropriere în conformitate cu art.12²”.

Art.IV. – La articolul 11 alineatul (1) din [Legea nr.523/1999](#) cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr.124–125, art.611), cu modificările ulterioare, în enunțul al doilea, cuvintele „nu poate fi supusă exproprierii și” se exclud.

Art.V. – La articolul 501 alineatul (4) din Codul civil al Republicii Moldova nr.1107/2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr.66–75, art.132), cu modificările ulterioare, ultimul enunț se exclude.

Art.VI. – Articolul 210¹ din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr.122/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.248–251, art.699), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) În cazul în care bunurile puse sub sechestru urmează a fi expropriate de către stat sau de către o unitate administrativ-teritorială pentru realizarea unor lucrări de utilitate publică, organul abilitat înlocuiește bunul sechestrat ce urmează a fi expropriat cu sumele consemnate pe numele proprietarului bunului expropriat, în conformitate cu [Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr.488/1999.](#)”

Art.VII. – Articolul 175 din [Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr.225/2003](#) (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.285–294, art.436), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (7) cu următorul cuprins:

„(7) În cazul în care bunurile puse sub sechestru urmează a fi expropriate de către stat sau de către o unitate administrativ-teritorială pentru realizarea unor lucrări de utilitate publică, organul abilitat va institui măsura asigurătoare a sechestrului pe sumele consemnate pe numele proprietarului bunului expropriat, cu respectarea [Legii exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr.488/1999.](#)”

Art.VIII. – Articolul 214 din [Codul administrativ al Republicii Moldova nr.116/2018](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.309–320, art.466), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (11) cu următorul cuprins:

„(11) Nu pot fi suspendate deciziile de expropriere emise de către subiecții legali competenți în conformitate cu [Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr.488/1999.](#)”

Art.IX. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Prezenta lege este aplicabilă situațiilor juridice ulterioare datei intrării în vigoare a acesteia și nu se aplică procedurilor de expropriere pentru cauză de utilitate publică de interes național sau de interes local aflate în curs de desfășurare la data intrării în vigoare a acesteia.

(3) Prin derogare de la alin.(2), prezenta lege este aplicabilă procedurilor de expropriere de interes național aprobate prin legi speciale anterioare, aflate în curs de desfășurare la data intrării în vigoare a prezentei legi, în partea ce nu se referă la litigiile care deja se află pe rolul instanțelor de judecată, care urmează a fi soluționate în conformitate cu prevederile legale aflate în vigoare la data adresării în instanța de judecată.

(4) Guvernul, în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va efectua o evaluare detaliată a situației legate de procedurile de expropriere necesare pentru realizarea unor lucrări de interes național aflate în curs de desfășurare la data intrării în vigoare a prezentei legi și va decide asupra oportunității continuării lucrărilor pentru cauză de utilitate publică aferente procedurilor respective. În cazul în care se constată inoportunitatea continuării acestora, Guvernul va elabora și va înainta, cu titlu de inițiativă legislativă, proiecte ale actelor de renunțare la lucrările pentru cauză de utilitate publică.

(5) În cazul lucrărilor pentru cauză de utilitate publică, alta decât de interes național, aflate în curs de desfășurare la data intrării în vigoare a prezentei legi, evaluarea situației legate de procedurile de

expropriere și luarea deciziei cu privire la oportunitatea continuării lucrărilor pentru cauză de utilitate publică aferente procedurilor respective se realizează de către autoritatea care a declarat anterior utilitatea publică a lucrărilor respective.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI Igor GROSU

Nr.86. Chișinău, 12 aprilie 2024.